2024/2642

9.10.2024

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2024/2642,

8. oktoober 2024,

mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa destabiliseeriva tegevusega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 215,

võttes arvesse nõukogu 8. oktoobri 2024. aasta otsust (ÜVJP) 2024/2643, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa destabiliseeriva tegevusega ([1]),

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni ühisettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu võttis 8. oktoobil 2024 vastu otsuse (ÜVJP) 2024/2643, millega kehtestatakse sihipäraste piiravate meetmete raamistik seoses Venemaa destabiliseeriva tegevusega. Kõnealuste piiravate meetmete kehtestamise poliitiline taust ja poliitilised põhjused on esitatud kõnealuse otsuse põhjendustes.

(2) Otsusega (ÜVJP) 2024/2643 nähakse ette selle lisas loetletud teatavatele füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamine ning keeld teha rahalisi vahendeid ja majandusressursse neile kättesaadavaks. Kõnealused meetmed kuuluvad Euroopa Liidu toimimise lepingu reguleerimisalasse ja seepärast on nende rakendamiseks vaja liidu tasandi õigusakti, eelkõige tagamaks, et kõikide liikmesriikide ettevõtjad kohaldaksid nimetatud meetmeid ühetaoliselt.

(3) Kolmandad riigid ja vaenulikud valitsusvälised osalejad võivad rändajaid ära kasutada selleks, et avaldada destabiliseerivat mõju liidule. Sellisele olukorrale on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1359, ([2]) millele on omakorda osutatud kriteeriumides, mille alusel kantakse loetellu määratakse kindlaks ja kantakse loetellu isikud ja üksused, kes kavandavad, juhivad, osalevad otseselt või kaudselt, toetavad või aitavad muul viisil kaasa rändajate vahendina kasutamisele. Ristviite eesmärk on tagada järjepidevus olukorras, kus probleemi laad ja mõju ning asjaomase kolmanda riigi või vaenuliku mitteriikliku osaleja *modus operandi* muutub.

(4) Käesolevas määruses järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtteid ning austatakse põhiõigusi, eelkõige õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele ärakuulamisele, kaitseõigust ning õigust isikuandmete kaitsele. Käesolevat määrust tuleks kohaldada kooskõlas nimetatud õigustega.

(5) On asjakohane täpsustada, et liidu ettevõtjad ei saa tugineda tagatud kaitsele vastutuse eest, mis on neile antud olukordades, kus nad ei teadnud ja neil ei olnud põhjust arvata, et nad võiksid oma tegevusega rikkuda liidu piiravaid meetmeid, kui liidu ettevõtjad ei ole igakülgselt täitnud hoolsuskohustust. Sellise hoolsuskohustuse täitmisel on asjakohane võtta igakülgselt arvesse avalikult või hõlpsasti kättesaadavat teavet. Seetõttu ei saa näiteks liidu ettevõtja edukalt tugineda sellisele kaitsele, kui teda süüdistatakse asjakohaste piiravate meetmete rikkumises, sest ta on jätnud tegemata lihtsad kontrollid või inspekteerimised.

(6) Käesoleva määruse I lisas esitatud loetelu muutmise kord peaks hõlmama kohustust teatada loetellu kantud füüsilistele ja juriidilistele isikutele, üksustele ja asutustele nende loetellu kandmise põhjused, et nad saaksid esitada märkusi.

([1]) ELT L, 2024/2643, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2643/oj.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1359, mis käsitleb kriisiolukordi ja vääramatu jõu olukordi rände- ja varjupaigaküsimuste valdkonnas ning millega muudetakse määrust (EL) 2021/1147 (ELT L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(7) Käesoleva määruse rakendamiseks ja selleks, et tagada liidus võimalikult suur õiguskindlus, tuleks avalikustada nende füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste nimed ning muud asjakohased andmed, kelle rahalised vahendid ja majandusressursid kooskõlas käesoleva määrusega külmutatakse. Igasugune isikuandmete töötlemine peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EL) 2016/679 ([3]) ja (EL) 2018/1725 ([4]).

(8) Liikmesriigid ja komisjon peaksid käesoleva määruse kohaselt võetud meetmed üksteisele teatavaks tegema ja esitama ka muu nende käsutuses oleva käesoleva määrusega seotud asjakohase teabe.

(9) Liikmesriigid peaksid kehtestama õigusnormid käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta. Karistused peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „nõue“ – enne või pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva kas kohtumenetluses või muul viisil esitatud nõue, mis tuleneb lepingust või tehingust või on sellega seotud, eelkõige:

   i) nõue, millega taotletakse lepingust või tehingust tuleneva või sellega seotud kohustuse täitmist;

   ii) nõue, millega taotletakse mis tahes vormis võlakirja, finantstagatise või kahjuhüvitise maksmise pikendamist või väljamaksmist;

   iii) lepingu või tehinguga seotud hüvitisnõue;

   iv) vastunõue;

   v) nõue, mille eesmärk on kohtuotsuse, vahekohtu otsuse või sellega samaväärse otsuse tunnustamine või täitmine, sealhulgas välisriigi kohtuotsuste täidetavaks tunnistamise menetluse kaudu, olenemata kohast, kus otsus on tehtud;

b) „leping või tehing“ – mis tahes vormis ning mis tahes õiguse alusel tehtav tehing, mis hõlmab kas ühte või mitut lepingut või samalaadset kohustust samade või eri poolte vahel; mõiste „leping“ hõlmab võlakirju, tagatisi või hüvitisi, eriti finantstagatisi või -hüvitisi, ning krediite, olenemata sellest, kas need on juriidiliselt iseseisvad või mitte, ning iga kaasnevat tingimust, mis tuleneb tehingust või on sellega seotud;

c) „pädevad asutused“ – liikmesriikide pädevad asutused, mis on kindlaks määratud II lisas loetletud veebisaitidel;

d) „majandusressursid“ – igasugune vara, nii materiaalne kui ka mittemateriaalne, nii kinnis- kui ka vallasvara, mis ei ole rahalised vahendid, kuid mida on võimalik kasutada rahaliste vahendite, kaupade või teenuste hankimiseks;

e) „majandusressursside külmutamine“ –majandusressursside kasutamise tõkestamine rahaliste vahendite, kaupade ja teenuste hankimiseks, sealhulgas neid müües, rentides või neile hüpoteeki seades;

f) „rahaliste vahendite külmutamine“ – rahaliste vahendite sellise liigutamise, ülekandmise, muutmise, kasutamise, neile juurdepääs tõkestamine või rahaliste vahenditega tegelemise tõkestamine, mille tulemuseks oleks muutused nende mahus, väärtuses, asukohas, omandiõiguses, valduses, olemuses või määratud otstarbes, või muud muutused, mis võimaldavad kõnealuseid rahalisi vahendeid kasutada, sealhulgas portfelli valitseda;

g) „rahalised vahendid“ – finantsvara ja tulud, sealhulgas:

   i) sularaha, tšekid, rahalised nõuded, käskvekslid, maksekorraldused ja muud makseinstrumendid;

   ii) hoiused finantsasutustes või muudes üksustes, kontode saldod, võlad ja võlakohustused;

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

iii) avalikult ja eraviisiliselt kaubeldavad väärtpaberid ja võlainstrumendid, sealhulgas aktsiad ja osakud, väärtpaberite sertifikaadid, võlakirjad, vekslid, optsioonitunnistused, võlaväärtpaberid ja tuletisväärtpaberite lepingud;

iv) intressid, dividendid või muu varalt saadud või sellelt kogunenud tulu;

v) krediit, tasaarvestusõigus, tagatised, täitmisgarantiid ja muud finantskohustused;

vi) akreditiivid, veokirjad, ostukirjad;

vii) fondides ja finantsvahendites osalemist tõendavad dokumendid;

h) „liidu territoorium“ – liikmesriikide territooriumid, sealhulgas nende õhuruum, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut nimetatud aluslepingus kindlaks määratud tingimustel.

Artikkel 2

1. Kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad I lisas loetletud füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele, või on nende omandis, valduses või kontrolli all, külmutatakse.

2. I lisas loetletud füüsilistele ja juriidilistele isikutele, üksustele ja asutustele ega nende kasuks ei tehta otse ega kaudselt kättesaadavaks rahalisi vahendeid ega majandusressursse.

3. I lisa hõlmab füüsilisi ja juriidilisi isikuid, üksusi ja asutusi, kes:

a) vastutavad sellise Venemaa Föderatsiooni valitsuse tegevuse või poliitika eest, mis kahjustab või ohustab liidu, selle ühe või mitme liikmesriigi, rahvusvahelise organisatsiooni või kolmanda riigi demokraatiat, õigusriiki, stabiilsust või julgeolekut või mis kahjustab või ohustab selle ühe või mitme liikmesriigi või kolmanda riigi suveräänsust või sõltumatust, või viivad sellist tegevust või poliitikat ellu, toetavad seda või saavad sellest kasu järgmise tegevuse kaudu:

i) demokraatliku poliitilise protsessi takistamise või kahjustamise kavandamine, juhtimine, selles otseselt või kaudselt osalemine või sellele muul viisil kaasa aitamine, sealhulgas valimiste korraldamise takistamine või kahjustamine või põhiseadusliku korra destabiliseerimise või kukutamise katse;

ii) vägivaldsete meeleavalduste kavandamine, juhtimine, nendes otseselt või kaudselt osalemine, nende toetamine või nendele muul viisil kaasa aitamine;

iii) vägivallaaktide kavandamine, juhtimine, nendes otseselt või kaudselt osalemine, nende toetamine või nendele muul viisil kaasa aitamine, sealhulgas tegevus, mille eesmärk on Venemaa Föderatsiooni tegevuse või poliitika suhtes kriitiliste isikute vaigistamine, hirmutamine, survestamine või neile kättemaksmine;

iv) koordineeritud infomanipulatsioonide ja sekkumiste kasutamise kavandamine, juhtimine, selles otseselt või kaudselt osalemine, selle toetamine või sellele muul viisil kaasa aitamine;

v) sellise tegevuse kavandamine, juhtimine, selles otseselt või kaudselt osalemine, selle toetamine või sellele muul viisil kaasa aitamine, mis on suunatud demokraatlike institutsioonide, majandustegevuse või üldist huvi pakkuvate teenuste toimimise vastu, sealhulgas sisenedes ebaseaduslikult liikmesriigi territooriumile, sealhulgas selle õhuruumi, või mille eesmärk on sekkuda elutähtsasse taristusse, sealhulgas veealusesse taristusse, seda kahjustada või see hävitada, muu hulgas hübriidtegevuste raames toimuva sabotaaži või pahatahtliku kübertegevuse kaudu;

vi) määruse (EL) 2024/1359 artikli 1 lõike 4 punktis b osutatud rändajate vahendina kasutamise kavandamine, juhtimine, selles otseselt või kaudselt osalemine, selle toetamine või sellele muul viisil kaasa aitamine;

vii) relvastatud konflikti, ebastabiilsuse või ebakindluse ärakasutamine, sealhulgas loodusvarade ja elusloodu ebaseadusliku kasutamise või nendega ebaseadusliku kauplemise kaudu kolmandas riigis;

viii) kolmandas riigis relvastatud konflikti õhutamine või sellele kaasa aitamine;

b) on seotud artikli punkti a kohaselt loetletud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutustega, nagu on loetletud lisas;

c) toetavad punktis a osutatud tegevuses osalevaid füüsilisi või juriidilisi isikuid, üksusi või asutusi.

Artikkel 3

1. Erandina artikli 2 lõigetest 1 ja 2 võivad pädevad asutused anda loa teatavate külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside vabastamiseks või kättesaadavaks tegemiseks vastavalt tingimustele, mida nad asjakohaseks peavad, kui nad on kindlaks teinud, et need rahalised vahendid või majandusressursid on

a) vajalikud I lisas loetletud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste või selliste füüsiliste isikute ülalpeetavate pereliikmete põhivajaduste katmiseks, sealhulgas toiduainete, üüri või hüpoteegi, ravimite ja ravikulude, maksude, kindlustusmaksete ning kommunaalteenuste eest tasumiseks;

b) ette nähtud üksnes õigusabiteenustega seotud mõistliku töötasu maksmiseks või nendest teenustest tulenevate kulude hüvitamiseks;

c) ette nähtud üksnes tasu või teenustasu maksmiseks külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside tavapärase haldamise või säilitamise eest;

d) vajalik erakorraliste kulutuste katteks, tingimusel et asjaomane pädev asutus on vähemalt kaks nädalat enne loa andmist teavitanud teiste liikmesriikide pädevaid asutusi ja komisjoni põhjustest, mille alusel ta peab vajalikuks konkreetne luba anda;

e) makstavad rahvusvahelise õiguse alusel puutumatu diplomaatilise või konsulaaresinduse või rahvusvahelise organisatsiooni pangakontole või pangakontolt, kui sellised maksed on ette nähtud kasutamiseks diplomaatilise või konsulaaresinduse või rahvusvahelise organisatsiooni ametlikel eesmärkidel;

f) vajalikud liidu ja liikmesriikide või partnerriikide diplomaatiliste ja konsulaaresinduste, sealhulgas delegatsioonide, saatkondade ja missioonide, või rahvusvahelisest õigusest tuleneva puutumatusega kaitstud rahvusvaheliste organisatsioonide tegutsemiseks Venemaal või

g) vajalikud elektroonilise side teenuste osutamiseks liidu telekommunikatsioonioperaatorite poolt ning selliste elektroonilise side teenuste toimimiseks, hooldamiseks ja turvalisuseks vajalike vahendite pakkumiseks ja teenuste osutamiseks.

2. Asjaomane liikmesriik teatab teistele liikmesriikidele ja komisjonile lõike 1 alusel antud loast kahe nädala jooksul pärast kõnealuse loa andmist.

Artikkel 4

1. Artikli 2 lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata sellise rahaliste vahendite, muude finantsvarade või majandusressursside andmise, menetlemise ja väljamaksmise ning kaupade ja teenuste pakkumise suhtes, mis on vajalik humanitaarabi õigel ajal kohaletoimetamise tagamiseks või inimeste põhivajaduste rahuldamist toetava muu tegevuse toetamiseks, kui sellist abi ja muud tegevust korraldavad:

a) Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO), sealhulgas selle programmid, fondid ning teised üksused ja organid, samuti selle spetsialiseeritud asutused ja sellega seotud organisatsioonid;

b) rahvusvahelised organisatsioonid;

c) humanitaarabiorganisatsioonid, kellel on ÜRO Peaassamblees vaatleja staatus, ja nende humanitaarabiorganisatsioonide liikmed;

d) kahe- või mitmepoolselt rahastatavad valitsusvälised organisatsioonid, kes osalevad ÜRO humanitaarabikavades, ÜRO pagulasabi kavades, muudes ÜRO üleskutsetes või humanitaarabiklastrites, mida koordineerib ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo;

e) organisatsioonid ja asutused, millele liit on andnud humanitaarpartnerluse tunnistuse või mille on sertifitseerinud või mida on tunnustanud mõni liikmesriik kooskõlas riigisiseste menetlustega;

f) liikmesriikide spetsialiseeritud asutused või

g) punktides a–f osutatud üksuste töötajad, toetusesaajad, tütarettevõtjad või rakenduspartnerid, sel ajal kui ja ulatuses, milles nad neid ülesandeid täidavad.

2. Lõikes 1 sätestatud vabastust ei kohaldata I lisas tärniga tähistatud füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste suhtes.

3. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist ning erandina artikli 2 lõigetest 1 ja 2 võivad liikmesriikide pädevad asutused anda loa teatavate külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside vabastamiseks või teatavate rahaliste vahendite või majandusressursside kättesaadavaks tegemiseks vastavalt tingimustele, mida nad peavad asjakohaseks, pärast seda, kui nad on kindlaks teinud, et need rahalised vahendid või majandusressursid on vajalikud humanitaarabi õigel ajal kohaletoimetamise tagamiseks või muu inimeste põhivajaduste rahuldamist toetava tegevuse toetamiseks.

4. Kui asjaomane pädev asutus ei ole viie tööpäeva jooksul lõike 1 kohase loa taotluse kättesaamisest teinud negatiivset otsust, nõudnud teavet või teavitanud lisaaja vajadusest, siis loetakse kõnealune luba antuks.

5. Asjaomane liikmesriik teatab teistele liikmesriikidele ja komisjonile käesoleva artikli alusel antud loast nelja nädala jooksul pärast kõnealuse loa andmist.

Artikkel 5

1. Erandina artikli 2 lõikest 1 võivad pädevad asutused anda loa teatavate külmutatud rahaliste vahendite ja majandusressursside vabastamiseks, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) vahekohus on teinud kõnealuste rahaliste vahendite või majandusressursside kohta otsuse enne kuupäeva, mil artiklis 2 osutatud füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus kanti I lisas esitatud loetellu, või nende kohta on liidus tehtud kohtu või haldusorgani otsus või asjaomases liikmesriigis täitmisele pööratav kohtuotsus enne või pärast nimetatud kuupäeva;

b) rahalisi vahendeid või majandusressursse kasutatakse ainult sellise otsusega tagatud või kehtivaks tunnistatud nõuete rahuldamiseks kõnealuseid nõudeid omavate isikute õigusi reguleerivate õigusnormidega seatud piires;

c) otsus ei ole tehtud I lisas loetletud füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse kasuks ning

d) otsuse tunnustamine ei ole vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga.

2. Asjaomane liikmesriik teatab teistele liikmesriikidele ja komisjonile lõike 1 alusel antud loast kahe nädala jooksul pärast kõnealuse loa andmist.

Artikkel 6

1. Erandina artikli 2 lõikest 1 ning tingimusel, et I lisas loetletud füüsilisel või juriidilisel isikul, üksusel või asutusel tuleb teha makse vastavalt lepingule või kokkuleppele, mille ta on sõlminud, või kohustusele, mis tekkis asjaomasele füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele enne kuupäeva, mil kõnealune füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus kanti I lisasse, võivad pädevad asutused anda loa teatavate külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside vabastamiseks vastavalt tingimustele, mida nad asjakohaseks peavad, eeldusel et asjaomane pädev asutus on teinud kindlaks, et

a) I lisas loetletud füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus kasutab rahalisi vahendeid või majandusressursse makseteks ning

b) makse ei ole vastuolus artikli 2 lõikega 2.

2. Asjaomane liikmesriik teatab teistele liikmesriikidele ja komisjonile lõike 1 alusel antud loa andmisest kahe nädala jooksul pärast kõnealuse loa andmist.

Artikkel 7

1. Artikli 2 lõige 2 ei takista finants- või krediidiasutustel, kes saavad kolmandate isikute poolt loetellu kantud füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse kontole üle kantud rahalisi vahendeid, krediteerida külmutatud kontosid, tingimusel et ka kõik neile kontodele lisatavad summad külmutatakse. Finants- või krediidiasutus teatab asjaomasele pädevale asutusele viivitamata sellistest ülekannetest.

2. Artikli 2 lõiget 2 ei kohaldata külmutatud kontodele lisatud järgmiste summade suhtes:

a) nende kontode intressid või muud tulud;

b) maksed, mis tulenevad lepingutest, kokkulepetest või kohustustest, mis sõlmiti või tekkisid enne kuupäeva, mil artiklis 2 osutatud füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus kanti I lisasse, või

c) maksed, mis kuuluvad tasumisele mõnes liikmesriigis tehtud või asjaomases liikmesriigis täitmisele pööratava kohtu, haldusorgani või vahekohtu otsuse alusel, tingimusel et kõik sellised intressid, muud tulud ja maksed külmutatakse kooskõlas artikli 2 lõikega 1.

Artikkel 8

1. Füüsilised ja juriidilised isikud, üksused ja asutused kohustuvad

a) esitama viivitamata käesoleva määruse järgimist hõlbustava teabe – näiteks teabe kooskõlas artikli 2 lõikega 1 külmutatud arvete ja rahasummade kohta – selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on nende elu- või asukoht, ja edastama selle teabe otse või liikmesriikide kaudu komisjonile ning

b) tegema kõnealuse pädeva asutusega koostööd punktis a osutatud teabe kontrollimisel.

2. Lõiget 1 kohaldatakse tingimusel, et järgitakse riigisiseseid või muid kohaldatavaid õigusnorme, mis käsitlevad õigusasutuste valduses oleva teabe konfidentsiaalsust, ning kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 7 tagatud konfidentsiaalsusega advokaatide ja nende klientide vahelises suhtluses. Sellisel juhul hõlmab see ka suhtlust seoses õigusnõustamisega, mida pakuvad teised kutsetunnistusega spetsialistid, kellel on riigisisese õiguse kohaselt õigus esindada oma kliente kohtumenetlustes, niivõrd kui sellist õigusnõustamist pakutakse seoses pooleliolevate või tulevaste kohtumenetlustega.

3. Kogu muu teave, mille komisjon saab otse, tehakse kättesaadavaks ka liikmesriikidele.

4. Käesoleva artikli kohaselt esitatud või saadud teavet kasutatakse ainult sel otstarbel, milleks see esitati või saadi.

5. Liikmesriikide pädevad asutused, sealhulgas täitevasutused, tolliasutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 ([5]) tähenduses, pädevad asutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ([6]) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 ([7]) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL ([8]) tähenduses ja selliste ametlike registrite haldajad, kus registreeritakse füüsilisi ja juriidilisi isikuid, üksusi ja asutusi ning kinnis- või vallasvara, töötlevad ja vahetavad viivitamata teavet, sealhulgas isikuandmeid ja vajaduse korral käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teavet, oma liikmesriigi ja teiste liikmesriikide pädevate asutuste ning komisjoniga, kui selline töötlemine ja teabe vahetamine on vajalik teavet töötleva asutuse või teavet saava asutuse ülesannete täitmiseks käesoleva määruse alusel, eelkõige juhul, kui nad on kindlaks teinud käesolevas määruses sätestatud keeldude rikkumise või nendest kõrvalehoidmise või nende rikkumise või nendest kõrvale hoidmise katse.

Artikkel 9

1. Keelatud on teadlikult ja tahtlikult osaleda tegevuses, mille eesmärk või tagajärg on kõrvalehoidmine käesolevas määruses osutatud meetmetest, sealhulgas osaledes sellises tegevuses ilma seda eesmärki või tagajärge tahtlikult taotlemata, kuid olles teadlik, et osalemisel võib olla see eesmärk või tagajärg, ning mööndes seda võimalust.

2. I lisas loetletud füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused

a) esitavad kuue nädala jooksul pärast nende I lisasse kandmise kuupäeva teabe liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate rahaliste vahendite ja majandusressursside kohta, mis kuuluvad neile või on nende omandis, valduses või kontrolli all, selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus nimetatud rahalised vahendid või majandusressursid asuvad, ning

b) teevad selle pädeva asutusega koostööd nimetatud teabe kontrollimisel.

3. Käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud nõuete täitmata jätmist käsitatakse osalemisena, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 1, tegevuses, mille eesmärk või tagajärg on kõrvalehoidmine artiklis 2 osutatud meetmetest.

4. Asjaomane liikmesriik teavitab komisjoni lõike 2 punkti a kohaselt saadud teabest kahe nädala jooksul.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediidiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

5. Käesoleva artikli kohaselt esitatud või saadud teavet kasutatakse ainult sel otstarbel, milleks see esitati või saadi.

6. Isikuandmeid töödeldakse kooskõlas käesoleva määrusega ning määrustega (EL) 2016/679 ja (EL) 2018/1725 ning üksnes niivõrd, kui see on vajalik käesoleva määruse kohaldamiseks.

Artikkel 10

1. Määrust rakendavale füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele, selle juhtidele või töötajatele ei tulene rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamisest või nende kättesaadavaks tegemisest keeldumisest, mis on tehtud heas usus, et selline tegevus on kooskõlas käesoleva määrusega, mingit vastutust, välja arvatud juhul, kui tõendatakse, et rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamise või kinnipidamise põhjustas hooletus.

2. Füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele ei tulene mingit vastutust sellise tegevuse eest, mille puhul nad ei teadnud ja neil ei olnud põhjust arvata, et see võiks olla vastuolus käesolevas määruses sätestatud meetmetega.

Artikkel 11

1. Lepingute ja tehingute puhul, mille täitmist on otse või kaudselt, tervikuna või osaliselt mõjutanud käesoleva määrusega kehtestatud meetmed, ei rahuldata ühtki nõuet, sealhulgas hüvitisnõuet ega muud samalaadset nõuet, nagu tasaarvestusnõue või tagatisnõue, eelkõige nõuet, mille eesmärk on mis tahes vormis võlakirja, tagatise või hüvitise, eelkõige finantstagatise või -hüvitise pikendamine või väljamaksmine, kui nõude esitajaks on

a) I lisas loetletud füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused;

b) füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus, kes tegutseb mõne punktis a osutatud füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse kaudu või tema nimel.

2. Igas nõude täitmise menetluses lasub kohustus tõendada, et kõnealuse nõude täitmine ei ole lõike 1 alusel keelatud, kõnealuse nõude täitmist taotleval füüsilisel või juriidilisel isikul, üksusel või asutusel.

3. Käesoleva artikliga ei piirata lõikes 1 osutatud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste ega asutuste õigust nõuda kooskõlas käesoleva määrusega lepinguliste kohustuste täitmata jätmise seaduslikkuse kohtulikku kontrolli.

Artikkel 12

1. Komisjon ja liikmesriigid teatavad üksteisele käesoleva määruse alusel võetud meetmetest ja jagavad omavahel muud nende käsutuses olevat käesoleva määrusega seotud asjakohast teavet, eelkõige teavet, mis puudutab järgmist:

a) artikli 2 alusel külmutatud rahalised vahendid ja käesolevas määruses sätestatud erandite alusel antud load;

b) rikkumise ja täitmise tagamise probleemid ning liikmesriikide kohtute tehtud otsused.

2. Liikmesriigid edastavad viivitamata üksteisele ja komisjonile muu nende käsutuses oleva asjaomase teabe, mis võib mõjutada käesoleva määruse tulemuslikku rakendamist.

Artikkel 13

1. Kui nõukogu otsustab kohaldada füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse suhtes artiklis 2 osutatud meetmeid, muudab ta vastavalt I lisa.

2. Nõukogu edastab lõikes 1 osutatud otsuse, sealhulgas loetellu kandmise põhjused, asjaomasele füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele otse, kui aadress on teada ja kui teatamine on võimalik, või teatise avaldamise kaudu, andes asjaomasele füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele võimaluse esitada märkusi.

3. Kui esitatakse märkusi või uusi olulisi tõendeid, vaatab nõukogu asjaomase otsuse läbi ning teavitab vastavalt asjaomast füüsilist või juriidilist isikut, üksust või asutust.

4. I lisas esitatud loetelu vaadatakse korrapäraselt ja vähemalt iga 12 kuu tagant läbi.

5. Komisjonil on õigus liikmesriikide antud teabe alusel II lisa muuta.

Artikkel 14

1. I lisa sisaldab asjaomaste füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste loetellu kandmise põhjuseid.

2. I lisa sisaldab asjaomaste füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste tuvastamiseks vajalikku kättesaadavat teavet. Füüsiliste isikute puhul võib selline teave sisaldada järgmist: nimed ja varjunimed; sünniaeg ja -koht; kodakondsus; passi- ja isikutunnistuse number; sugu; aadress, kui see on teada; ametikoht või amet. Juriidiliste isikute, üksuste või asutuste puhul võib esitada nimesid, registrisse kandmise koha ja kuupäeva, registrinumbri ning tegevuskoha.

Artikkel 15

1. Liikmesriigid kehtestavad õigusnormid käesoleva määruse sätete rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Ettenähtud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid sätestavad ka asjakohased meetmed sellise rikkumise tulemusena saadud tulu konfiskeerimiseks.

2. Liikmesriigid teevad lõikes 1 osutatud õigusnormid komisjonile teatavaks viivitamata pärast käesoleva määruse jõustumist ja teatavad komisjonile nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 16

1. Nõukogu, komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) võivad käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks töödelda isikuandmeid. Kõnealused ülesanded on järgmised:

a) nõukogu valmistab ette ja teeb muudatusi I lisas;

b) kõrge esindaja valmistab ette muudatusi I lisas;

c) komisjon:

i) lisab I lisasse kantud andmed selliste füüsiliste ja juriidiliste isikute, rühmituste ja üksuste elektroonsesse konsolideeritud loetellu, kelle suhtes on kehtestatud liidu finantssanktsioonid, ning interaktiivsele sanktsioonide kaardile, mis on mõlemad üldsusele kättesaadavad;

ii) töötleb käesoleva määruse kohaste meetmete mõju käsitlevat teavet, nagu külmutatud rahaliste vahendite väärtus ja teave pädevate asutuste antud lubade kohta.

2. Nõukogu, komisjon ja kõrge esindaja töötlevad kohaldataval juhul loetellu kantud füüsiliste isikute toimepandud kuritegusid ja süüdimõistvaid kohtuotsuseid või selliste isikutega seotud julgeolekumeetmeid käsitlevaid andmeid üksnes ulatuses, mis on vajalik I lisa koostamiseks.

3. Käesoleva määruse kohaldamisel nimetatakse nõukogu, komisjon ja kõrge esindaja vastutavaks töötlejaks määruse (EL) 2018/1725 artikli 3 punkti 8 tähenduses, et tagada asjaomaste füüsiliste isikute võimalus kasutada nimetatud määrusest tulenevaid õigusi.

Artikkel 17

1. Liikmesriigid määravad käesolevas määruses osutatud pädevad asutused ja esitavad need II lisas loetletud veebisaitidel. Liikmesriigid teatavad komisjonile igast II lisas loetletud veebisaidi aadressi muudatusest.

2. Liikmesriigid teevad komisjonile oma pädevad asutused ja nende kontaktandmed teatavaks viivitamata pärast käesoleva määruse jõustumist ja teatavad komisjonile ka sellest, kui need hiljem muutuvad.

3. Kui käesolevas määruses on sätestatud nõue komisjoni teavitada või temaga suhelda, tuleb selleks kasutada II lisas esitatud aadressi ja muid kontaktandmeid.

Artikkel 18

Komisjon kasutab käesoleva määruse kohaselt saadud või edastatud teavet ainult sel eesmärgil, milleks see teave saadi või edastati.

Artikkel 19

Käesolevat määrust kohaldatakse:

a) liidu territooriumil, sealhulgas liidu õhuruumis;

b) liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate õhusõidukite ja laevade pardal;

c) liikmesriigi kodanikest füüsiliste isikute suhtes liidu territooriumil või väljaspool seda;

d) liidu territooriumil või väljaspool seda asuvate juriidiliste isikute, üksuste või asutuste suhtes, mis on asutatud või moodustatud liikmesriigi õiguse alusel;

e) juriidiliste isikute, üksuste või asutuste äritegevuse suhtes, mis tervikuna või osaliselt toimub liidu territooriumil.

Artikkel 20

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Luxembourg, 8. oktoober 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

VARGA M.

I LISA

Artiklis 2 osutatud füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste loetelu

[…]

II LISA

Veebisaidid, mis sisaldavad teavet pädevate asutuste kohta, ning aadress teadete saatmiseks komisjonile

BELGIA

https://diplomatie.belgium.be/en/policy/policy_areas/peace_and_security/sanctions

BULGAARIA

https://www.mfa.bg/en/EU-sanctions

TŠEHHI

https://fau.gov.cz/en/international-sanctions

TAANI

https://um.dk/udenrigspolitik/sanktioner

SAKSAMAA

https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Artikel/Aussenwirtschaft/embargos-aussenwirtschaftsrecht.html

EESTI

https://vm.ee/sanktsioonid-ekspordi-ja-relvastuskontroll/rahvusvahelised-sanktsioonid

IIRIMAA

https://www.dfa.ie/our-role-policies/ireland-in-the-eu/eu-restrictive-measures/

KREEKA

http://www.mfa.gr/en/foreign-policy/global-issues/international-sanctions.html

HISPAANIA

https://www.exteriores.gob.es/es/PoliticaExterior/Paginas/SancionesInternacionales.aspx

PRANTSUSMAA

http://www.diplomatie.gouv.fr/fr/autorites-sanctions/

HORVAATIA

https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955

ITAALIA

https://www.esteri.it/it/politica-estera-e-cooperazione-allo-sviluppo/politica_europea/misure_deroghe/

KÜPROS

https://mfa.gov.cy/themes/

LÄTI

https://www.fid.gov.lv/en

LEEDU

http://www.urm.lt/sanctions

LUKSEMBURG

https://maee.gouvernement.lu/fr/directions-du-ministere/affaires-europeennes/organisations-economiques-int/mesures-restrictives.html

UNGARI

https://kormany.hu/kulgazdasagi-es-kulugyminiszterium/ensz-eu-szankcios-tajekoztato

MALTA

https://smb.gov.mt/

MADALMAAD

https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/internationale-sancties

AUSTRIA

https://www.bmeia.gv.at/themen/aussenpolitik/europa/eu-sanktionen-nationale-behoerden/

POOLA

https://www.gov.pl/web/dyplomacja/sankcje-miedzynarodowe

https://www.gov.pl/web/diplomacy/international-sanctions

PORTUGAL

https://portaldiplomatico.mne.gov.pt/politica-externa/medidas-restritivas

RUMEENIA

http://www.mae.ro/node/1548

SLOVEENIA

http://www.mzz.gov.si/si/omejevalni_ukrepi

SLOVAKKIA

https://www.mzv.sk/europske_zalezitosti/europske_politiky-sankcie_eu

SOOME

https://um.fi/pakotteet

ROOTSI

https://www.regeringen.se/sanktioner

Aadress teadete saatmiseks Euroopa Komisjonile:

European Commission Directorate-General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union (DG FISMA) SPA2 Pavillion Rue de Spa 2 B-1000 Brüssel, Belgia

E-post: relex-sanctions@ec.europa.eu